

Kaitseväe korralduse seaduse, riigipiiri seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (mereolukorradeadlikkuse ja merejulgeoleku parandamine)

§ 1. Kaitseväe korralduse seaduse muutmine

Kaitseväe korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvis 3¹ asendatakse läbivalt sõnad „Politsei- ja Piirivalveamet“ vastavas käändes sõnadega „Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 41 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Julgeolekuasutus võib kaasata kaitsevaelasi ja Kaitseväe teenistujaid oma ülesannete täitmise või täitmise tagamiseks.“;

3) paragrahvi 41 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kaasatud kaitsevaelasel ja Kaitseväe teenistujal on julgeolekuasutuse ametniku volitused.“;

4) paragrahvi 45 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) veesõiduki ja muu ujuvvahendi tekitatud ohu tõrjumisel.“;

5) paragrahvi 46 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva seaduse §-s 47¹ sätestatud meetmete ja jõu kasutamise otsustab riigikaitse valdkonna korraldamise eest vastutav minister, teavitades sellest kohe Vabariigi Presidenti.“;

6) seadust täiendatakse §-ga 47¹ järgmises sõnastuses:

„§ 47¹. Jõu kasutamine veesõidukist ja muust ujuvvahendist tuleneva ohu tõrjumiseks Eesti merealal

(1) Kaitseväge võib Eesti merealal kasutada selleks, et tõrjuda veesõidukist või muust ujuvvahendist tulenevat rünnet või muud vahetut ohtu, kui on alust arvata, et seda veesõidukit või muud ujuvvahendit võidakse muu hulgas kasutada Eesti merealal asuva elutähtsa teenuse osutaja taristu või sadama, teise veesõiduki või muu ujuvvahendi kahjustamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul on Kaitseväel õigus veesõidukit või muud ujuvvahendit sundida Eesti sise- ja territoriaalmerest lahkuma või sundpeatada, sealhulgas anda hoiatusi või teha hoiatuslaskusid. Kui nimetatud meetmete rakendamisega ei saa või ei saa õigel

ajal rünnet või muud ohtu tõrjuda, võib Kaitsevägi kasutada veesõiduki või muu ujuvvahendi vastu relvastatud jõudu, sealhulgas veesõiduki või muu ujuvvahendi uputada.

(3) Jõu kasutamine peab olema proportsionaalne, arvestades taotletavat eesmärki ja kiireloomulist kohaldamist nõudvat olukorda, ning jõudu võib kasutada vaid nii kaua, kui selle eesmärk on saavutatud või seda ei ole enam võimalik saavutada.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud ülesannete täitmisel võib kaasata Eesti Vabariigiga kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooliks oleva riigi relvajõude.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 48² järgmises sõnastuses:

„§ 48².Tsiivilveesõidukist ja muust ujuvvahendist tuleneva ohu tõrjumine Eesti merealal

(1) Kaitsevägi võib tsiivilveesõidukist või muust ujuvvahendist tuleneva vahetu ohu tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks Eesti merealal, sealhulgas elutähtsa teenuse osutaja taristu, sadama, teise veesõiduki või muu ujuvvahendi kahjustamise korral, kohaldada veesõiduki või muu ujuvvahendi ning sellel viibivate isikute vastu riikliku järelevalve üldmeetmeid ja korrakaitseseaduse §-des 30, 32 ja 44–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras. Kui nimetatud meetmete rakendamisega ei saa või ei saa õigel ajal vahetut ohtu tõrjuda või korrarikkumist kõrvaldada, võib Kaitsevägi mehitamata tsiivilveesõiduki või muu mehitamata ujuvvahendi uputada.

(2) Kaitsevägi võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku järelevalve teostamisel kohaldada vahetut sundi ning kasutada erivahendit või laeva pardal asuvat ja kasutatavat relva korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.“.

§ 2. Riigipiiri seaduse muutmise

Riigipiiri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 11⁴ lõiget 1 täiendatakse pärast numbrit „33,“ numbriga „44,“;

2) paragrahvi 11⁴ lõikes 1¹ asendatakse number „45“ numbriga „44“;

3) paragrahvi 13 lõiked 2 ja 7 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 14 lõike 1 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 14 lõikes 1¹ asendatakse sõnad „kooskõlastatult Kaitseväega“ sõnadega „Kaitseväe nõusolekul“;

6) paragrahvi 14¹ täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud laevaluba võib olla mitmekordne, kui tegemist on Euroopa Liidu liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna riigi ranniku- ja piirivalve funktsiooni täitva või jäämurdetõid tegeva laevaga.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 14² järgmises sõnastuses:

„§ 14². Eesti sise- ja territoriaalmeres taristu ja rajatiste hooldamine ning muud tegevused

(1) Eesti sise- ja territoriaalmeres taristu ja rajatiste hooldamisega seotud tegevused ning muud tegevused, millel ei ole otsest seost rahumeelse läbisõiduga või mida ei ole nimetatud §-des 14 ja 14¹ või ei ole reguleeritud teiste seadustega, on lubatud Kaitseväe nõusolekul.

(2) Riigiasutused, kes täidavad oma seadusega pandud ülesandeid merel, peavad teavitama Kaitseväge oma tegevusest.

(3) Taristu ja rajatiste hooldamisega seotud tegevusteks loa taotlemise ja andmise korra ning loa taotlemise vormi kehtestab riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutav minister määrusega.“.

§ 3. Kaitseliidu seaduse muutmine

Kaitseliidu seaduse § 85 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Meresõiduohutuse seaduses ning laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduses ning nende alusel antud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle Kaitseliidus teostab järelevalvet Kaitseväge.“.

§ 4. Majandusvööndi seaduse muutmine

Majandusvööndi seaduse § 11 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Juriidiline ja füüsiline isik, kelle omanduses, valduses või kasutuses on tehissaared, rajatised ja seadmestikud, peab teavitama Kaitseväge kõikidest kavandatavatest veealustest vaatlustegevustest ja hooldustöödest. Esitatav teave peab sisaldama riigipiiri seaduse § 14² lõike 3 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud andmeid.“.

§ 5. Meresõiduohutuse seaduse muutmine

Meresõiduohutuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Sõjalaevale kohaldatakse käesoleva seaduse 11. peatükki, Kaitseväge ja Kaitseliidu veesõidukite registris olevale veesõidukile lisaks § 12 lõiget 7, § 13 lõiget 10 ja § 17 lõiget 10, kui seaduse või välislepinguga ei ole sätestatud teisiti.“;

2) paragrahvi 1 lõikest 4¹ jäetakse välja sõnad „§ 19 lõige 7 ja“;

3) paragrahvi 12 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Kaitseväge ja Kaitseliidu veesõidukite registris oleva laeva ja väikelaeva üle teeb tehnilist järelevalvet Kaitseväge.“;

4) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) Kaitseväe ja Kaitseliidu veesõidukite registris oleva laeva ja väikelaeva tehnilise ülevaatuse korra ning tehnilised nõuded laevadele ja väikelaevadele kehtestab Kaitsevägi.“;

5) paragrahvi 17 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) Kaitseväe ja Kaitseliidu veesõidukite registris oleva laeva ja väikelaeva merekõlblikuks ja sõidukõlblikuks tunnistamise korra kehtestab Kaitsevägi.“;

6) paragrahvi 19 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 5² järgmises sõnastuses:

„(5²) Kaitsevägi võib kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal üldkasutataval veeteel laevaliikluse ohutuse tagamiseks korraldada laevaliiklust ja kehtestada ajutisi piiranguid või anda korraldusi Transpordiametile nende kehtestamiseks.“;

8) paragrahvi 45 lõikes 12 ja § 90⁴ lõikes 1 asendatakse sõna „politseiasutusele“ sõnadega „Politsei- ja Piirivalveametile või Kaitseväele“;

9) paragrahvi 47¹ lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 53¹ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Reidil olevale laevale teenust osutav laev (edaspidi *reiditeenust osutav laev*), olenemata selle kogupikkusest ja kogumahutavusest, peab olema varustatud A-klassi AIS-seadmega, mis vastab käesoleva seaduse § 19¹ lõike 3 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele.“;

11) paragrahvi 72 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eesti päästepiirkonnas toimunud laevaõnnetusest on laeva kapten, reeder või laevaagent kohustatud teatama viivitamata Politsei- ja Piirivalveametile. Laevaõnnetuse korral on Eesti riigilippu kandva laeva kapten või reeder kohustatud õnnetuse asjaoludest teatama viivitamata Transpordiametile ja Ohutusjuurdrluse Keskusele.“;

12) paragrahvi 95 täiendatakse lõikega 27 järgmises sõnastuses:

„(27) Reiditeenust pakkuv laev, mis tegutseb enne käesoleva seaduse § 53¹ lõike 4 jõustumist ja tegutseb pärast edasi, peab olema varustatud nõuetele vastava A-klassi AIS-seadmega hiljemalt kuue kuu jooksul käesoleva seaduse § 53¹ lõike 4 jõustumisest.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „.....“ „.....“ 2024. a.

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ „.....“ 2024. a.

Vabariigi Valitsuse nimel
(allkirjastatud digitaalselt)